

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

שם השיעור (שיעור מס') משיחת דוד בבית לחם

שם המרצה (skashtiel@gmail.com) אליעזר קשתיאל

משיחת דוד בבית לחם

1. ספר שמואל ב פרק ג, ה - " וְהִשְׁשִׁי יִתְרַעַם לְעַגְלָה אֲשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה יֵלְדוּ לְדָוִד בְּתֶבֶרְיָן:"
ילקוט שמעוני תהלים - פרק נט - זה שאמר הכתוב טובים השנים מן האחד, טובים שנים האוהבים את האדם מן האחד זו מיכל בת שאול ויהונתן שנאמר ומיכל בת שאול אהבתהו, וביהונתן כתיב ויאהבהו יהונתן כנפשו, מיכל ממלטת את דוד מן הבית ויהונתן מן החוץ, והחוט המשולש אלו ישראל שנאמר וכל ישראל ויהודה אוהבים את דוד. **לכן קורא את מיכל עגלה שנאמר והששי יתרעם לעגלה שלא קבלה עליה עול אביה אלא קנטרה אותו.**
 2. מלבי"ם על שמואל א פרק טז פסוק א -
לך אשלחך - לא כמו אצל שאול שסבב שהוא יבא אצל הנביא, רק אתה תבא אליו בשליחות ה', וז"ש כי ראיתי בבניו לי מלך המיוחד לי לא לעם בלבד, וכמ"ש בספרי כל מקום שנאמר לי קיים לעולם:
3. אהבת יהונתן - והיינו כי קרן הוא מטבע הבריאה דבר קיימי כי הטבע לא ישונה. אבל הפך הוא מעשה ידי יוצר הוא דבר בלוי ואבד. וכן היה מלכות שאול.
 4. ספר תהילים פרק סט - מוֹנֵר הַיְיִתִּי לְאַחֵי וְנִכְרִי לְכַנִּי אִמִּי
 5. הכתב והקבלה על ויקרא פרק יט פסוק כ
- אמנם ענין ההפקר הוא דבר שאין בעלים עליו, וכן האדם נקרא מופקר כשאינו מקבל עליו עול מצות אדון כל ית', ולכן העוזב מצוה מן המצות בדרך קלות לא מצד התאוה רק מזדון לב נקרא ג"כ בארמי בשם בקרן, כמו אני ידעתי את דודנך (ש"א י"ז), תירגם יונתן - אנא ידענא את בקרנותך.
6. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיט/א
- אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אודך כי עניתני אמר דוד . אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה אמר ישי . מאת ה' היתה זאת אמרו אחיו . זה היום עשה ה' אמר שמואל.
7. אברבנאל על שמואל א - פרק טז
- והנה רשם בו ששה תוארים. האחד יודע לנגן, רוצה לומר שהיה יודע חכמת הניגון בשלמות, ושהיה שלם לא לבד בפעל כי אם גם בחכמת המוז"קא, וזהו שאמר יודע לנגן, והוא מהפלא איך תמצא החכמה ההיא באיש רועה צאן? השני שהיה גבור חיל, והוא מתמיה שהאנשים המשוררים והמנגנים ישתלמו בכח הדמיון, והם חלושי המזג רפויי ההרכבה על הרוב. השלישי שהיה איש מלחמה, רוצה לומר יודע בתחבולות המלחמה והוא גם כן דבר מתמיה שיהיה בעל מלחמה בן אדם רועה צאן, וגם שהאדם המתעסק בתחבולות המלחמה לא יטריד זמנו בניגון ובשיר, כי הם מלאכות מקבילות. הרביעי ונבון דבר, וגם זה

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

מתמיה, שעל הרוב המנגנים והמשוררים נשלמים במדמה וחסרי ההשכל האמתי, ולזה לא היו הבעלי שכל ועצה מנגנים כי אם על המעט. החמישי ואיש תואר, וגם זה מתמיה, כי על הרוב המשוררים והמנגנים הם שחוריים ועל המעט יהיו דמייים ויפה תואר. השישי והשם עמו, רוצה לומר שהיה ירא אלקים וסר מרע, וגם זה מתמיה מאד, שפעמים מועטות ימצא המנגן יפה תואר שלא יהיה נרדף אחרי תאוותיו ורודף אחרי הנשים, גם אנשי המלחמה על המעט יהיו יראי חטא, ולכן שבח שעם היותו עם כל התוארים הקודמים, הנה השם עמו. והמפרשים פירשו והשם עמו שהוא מצליח במעשיו.. והוא ממה שיורה שנצנצה רוח הקודש על הנער הזה וצדק בכל דרכיו. ובמסכת סנהדרין (פרק י"ב צ"ג ע"ב) ובמדרש שמואל (סוף פרשה י"ט) דרשו התוארים האלה בתורה ובתלמוד ושהיה ההלכה כמותו בכל מקום: